

MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Truyện Thơ

Tâm Minh NGÔ TẮNG GIAO

MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Tôn Giả ĐẠI CA DIẾP

TRUYỆN THƠ:
Tâm Minh **NGÔ TÀNG GIAO**

Tôn Giả ĐẠI CA DIẾP

1- VỊ NHÂN RA ĐỜI NƠI GỐC CÂY

Miền Trung nước Ấn Độ xưa
Có ông trưởng giả rất ư sang giàu
Vợ ông năm đó có bầu
Một hôm đi dạo sân sau an nhàn
Bỗng nhiên mỗi một tâm thần
Bà ngồi xuống nghỉ dưới tàn cây cao
Hạ sinh quý tử! Lạ sao!
Gia đình sung sướng đón chào con yêu.
Cậu con rất được nuông chiều
Là con độc nhất, thoả điều ước mong.
Lớn lên tướng tốt vô cùng
Đầy đà, trắng trẻo. Mừng trong gia đình!

MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Đến khi lên tám học hành
Song thân vội vã mời danh sư về
Cậu thông minh đủ mọi bề
Bao nhiêu môn học tức thì tinh thông
Có điều đặc biệt lạ lùng
Từ khi còn nhỏ đến chùng lớn khôn
Ưa thanh tịnh trong tâm hồn
Thế gian tình dục cậu luôn xa lìa.
Vĩ nhân rất đặc biệt kia
Là Đại Ca Diếp uy nghi sau này.

2- VỢ CHỒNG KHÔNG CHUNG GIƯỜNG

Thời gian trôi lẹ làng thay
Cậu trai độc nhất giờ đây trưởng thành
Khôi ngô, tuấn tú, tinh anh
Muốn chàng cưới vợ, gia đình cầu mong
Chàng nghe hết hoảng trong lòng
Vội vàng từ chối, thưa cùng mẹ cha:
“Con xin được phép xuất gia
Cho con thoả nguyện rời nhà đi tu!”

ĐẠI CA DIẾP

Đương nhiên cha mẹ chối từ
Chàng bèn tìm kế coi như vẹn toàn
Nhờ nhà điêu khắc dùng vàng
Đúc nên bức tượng một nàng “mỹ nhân”
Với nhan sắc đẹp tuyệt trần
Trình thưa cha mẹ: “Nếu cần cưới xin
Mong gia đình hãy đi tìm
Cô nào giống tượng con liền mới ưng!”
Mẹ cha khó xử vô cùng.
Bà La Môn có thầy thường quen thân
Tiếp tay biến tượng kia luôn
Thành ra một tượng “nữ thần” uy nghi
Để lên kiệu có lọng che
Cho người khiêng kiệu loan đi tin mừng:
“Các cô thiếu nữ trong vùng
Cầu gì hãy đến cúng dường tượng đây
Nguyện cầu được thoả nguyện ngay
Nữ thần ban phép! Đời này thặng hoa!”

*

Trong làng nọ ở phương xa
Nhà ông trưởng giả đại gia sang giàu

MƯỜI VỤ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Có con gái đẹp hàng đầu
Hương trời, sắc nước ai nào sánh ngang
Diệu Hiền tên gọi của nàng
Vui cùng bè bạn, cô thường theo chân
Đi chiêm bái khắp xa gần
Khi nghe nói tượng nữ thần linh thiêng
Cô theo bè bạn đi liền
Rủ nhau cùng tới ước nguyện, vái van
Khi nàng đến trước tượng vàng
Dung nhan kiều diễm của nàng phô ra
Tượng liền biến sắc bất ngờ,
Được tin vui đó thầy Bà La Môn
Hỏi nhà nàng, tới thăm luôn
Mang chuyện Ca Diếp cầu hôn ra bàn
Mối mai nói khéo vô vàn
Nghe xong thời phụ thân nàng cũng ưng.
Khi Ca Diếp đính hôn xong
Tiếp liền lễ cưới tung bừng xiết bao
Nhưng cô dâu thấy lạ sao
Mặt tuy đẹp để lại sầu chứa chan
Đêm tân hôn chàng và nàng
Nụ cười thiếu vắng, chẳng màng nhìn nhau

ĐẠI CA DIẾP

Trầm tư, tĩnh tọa canh đầu
Mỗi người một góc, có đầu chung giường
Đến khi sáng rõ vừng dương
Thời chàng lên tiếng hỏi nàng một câu:
“Cô nương sao lại buồn rầu?”
Nàng im lặng mãi, hồi lâu đáp lời
Giọng đầy ai oán: “Thân tôi
Chán nhàm ngũ dục. Ưa đòi tịnh tu!”
Chàng nghe mừng rỡ vô bờ
Vội vàng thổ lộ ước mơ giống nàng:
“Dục tình tôi cũng chẳng màng
Mong tu theo ánh đạo vàng từ lâu!”
Chàng nàng đồng ý cùng nhau
Hai giường riêng biệt kê vào hai nơi
Thế là thanh tịnh tuyệt vời
Đúng theo ý nguyện hai người trước đây.

3- MƯỜI HAI NĂM KIÊN TRÌ CHỈ NGUYỆN

Ông bà trưởng giả một ngày
Bất thần vào tận phòng hai vợ chồng
Thấy hai giường. Giận vô cùng
Sai người vớt bỏ một giường trong đây.
Đêm về Ca Diếp tính ngay:
“Một giường còn lại mình thay nhau nằm
Người này nằm ngủ thanh nhàn
Người kia tĩnh tọa dưới sàn an nhiên
Trong đêm thay đổi luân phiên.”
Tán đồng ý đó Diệu Hiền mừng vui
Rồi nàng lại chợt ngỏ lời
“Minh sao chẳng sớm tìm nơi tu hành?”
Trầm ngâm chàng mới trần tình:
“Song thân còn sống sao đành lìa xa
Anh là con một trong nhà
Nỡ nào bỏ mặc ông bà ngóng trông.”
Thế là cuộc sống vợ chồng
Vui trong đạo vị. Tuyệt không dục tình

MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Chung phòng nhưng rất tịnh thanh
Mười hai năm thoáng trôi nhanh dòng đời.

4- XUẤT GIA TU HÀNH

Phụ thân Ca Diếp già rồi
Cả hai lần lượt qua đời trước sau
Vợ chồng chàng mới cùng nhau
Trông nom tài sản nhưng đâu vui gì.
Nàng thời trong một ngày kia
Sai nô bộc ép dầu mè bên hiên
Mọt trong dầu bị chết chìm
Sợ gây quả báo cho nên nàng buồn,
Còn chàng thăm thú ruộng đồng
Thấy bao cảnh tượng cũng không hài lòng
Trâu cày khổ cực vô cùng
Đất cày sỏi khiến côn trùng chết theo
Nông phu mệt nhọc tiêu điều
Trần gian cuộc sống sao nhiều tang thương.
Cùng mang tâm sự chán chường
Cho nên Ca Diếp tìm đường xuất gia
Dặn rằng: “Em ở lại nhà
Anh đi trước cố kiếm ra bạc thầy
Rồi anh trở lại mai này
Đưa em cùng xuất gia ngay muện gì!
Trong khi chờ đợi, tiếc chi
Hãy đem tài sản phân chia giúp người!”

5- TRỞ THÀNH ĐỆ TỬ PHẬT

Khi vừa quá tuổi ba mươi
Bước chân Ca Diếp khắp nơi du hành
Dù cho hết sức tâm thành
Tìm thầy học đạo quả tình khó sao
Để rồi mãi hai năm sau
Nghe tin đức Phật hàng đầu oai danh
Là bậc đại giác đạt thành

ĐẠI CA DIẾP

Ông bèn tìm tới vị minh sư này.
Trúc Lâm tu viện đẹp thay
Phật đang thuyết pháp tại đây giúp đời
Ông vui theo với mọi người
Hàng ngày nghe pháp, nghe lời Phật ban
Những lời trí tuệ rõ ràng
Dần dần trấn động tâm can con người.
Một hôm tĩnh tọa Phật ngồi
Dưới cây đại thọ, đất trời thặng hoa
Tâm thành Ca Diếp tìm qua
Cúi đầu sụp lạy, thiết tha thỉnh cầu
Xin làm đệ tử đạo màu
Xin nương tựa Phật dài lâu tu hành
Phật lên tiếng dạy: “Thật lành!
Ta chờ đệ tử quả tình đã lâu
Tiếp tay phổ biến đạo màu
Lưu truyền Phật pháp mai sau giúp đời
Vừa vì mình, vừa vì người
Hãy nên cố gắng tức thời khai tâm!”
Trở về tu viện Trúc Lâm
Sau khi được thể độ làm thầy tu

MƯỜI VỤ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Thầy Ca Diếp vui vô bờ
Được nghe giáo pháp mong chờ từ lâu
Cho nên chỉ tám ngày sau
Thầy liền khai ngộ thật mau lạ thường.

6- HOÀN THÀNH LỜI ƯỚC HẸN VỚI NGƯỜI XƯA

Phật về thăm lại quê hương
Thầy Ca Diếp được tháp tùng một bên
Dịp này Phật quyết định thêm
Phép cho phái nữ được quyền xuất gia.
Từ khi từ biệt cửa nhà
Năm năm trời đã trôi qua êm đềm
Nhớ lời hẹn với Diệu Hiền
Thầy Ca Diếp quyết ưu tiên hoàn thành.
Diệu Hiền khi sống một mình
Năm năm trông ngóng quả tình nôn nao
Khó lòng chờ đợi thêm lâu
Nên xin gia nhập ngay vào phái kia
Tại sông Hằng chốn cận kề
Dù là ngoại đạo chẳng hề đắn đo
Nhưng do sắc đẹp Trời cho
Bị người ganh ghét phao vu nhiều bề
Khiến nàng khổ sở não nề
Mong chồng đến cứu, đón về mà thôi.
Thầy Ca Diếp hay tin rồi
Nhờ ni sư nọ tới nơi cứu nàng
Ni sư hoa hỉ tìm đường
Chẳng bao lâu đã giúp nàng thoát ra
Đưa về tới ni viện nhà
Tại đây nàng được xuất gia an lành
Nhưng rồi vì sắc đẹp mình
Diệu Hiền lại cũng trở thành nạn nhân
Xâm xỉ tiếng xấu lan dần
Nên nàng quyết định không gần một ai

ĐẠI CA DIẾP

Ngưng đi khát thực ngoài đời
Sống xa đại chúng tránh lời gièm pha.
Thầy Ca Diếp rất xót xa
Thầy xin phép Phật để mà phân chia
Hàng ngày khát thực được chi
Chia ra một nửa cho ni Diệu Hiền.
Nhưng rồi cũng chẳng được yên
Thị phi, đồn đại mãi thêm loan truyền
Điều này kích thích Diệu Hiền
Quyết tâm mãnh liệt thâm đêm tu hành
Trang nghiêm, cẩn mật, nhiệt thành
Phát lồ sám hối, điều tâm ý mình
Cuối cùng đạt ngộ thật nhanh
Phật khen: “Con thật tốt lành vô song
Rất thông suốt ‘túc mạng thông’
Chuyện bao tiền kiếp nhớ không quên gì
Nội trong chúng tỳ kheo ni
Đứng vào bậc nhất, muôn bề giỏi giang!”

7- CHỈ CHUYÊN TU KHỔ HẠNH

Tâm thầy Ca Diếp vững bền
Chuyên tu khổ hạnh triền miên không ngừng
Trong hang động, ngoài núi rừng
Hay ngồi quán tưởng giữa vùng tha ma
Hoặc ngồi suy nghĩ sâu xa
Lặng yên nơi gốc cây già, đồng hoang
Mặc mưa nắng, mặc gió sương
Rũ đi phiền não, chẳng màng lợi danh
“Đầu đà” khổ hạnh tu hành
Uống ăn, áo mặc quả tình đơn sơ
Chỉ ưa đơn độc đường tu
Sống đời già yếu vẫn ưa một mình
Công cuộc hoằng pháp độ sinh
Rõ ràng kém bớt nhiệt tình hăng say.

MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

8- ĐỨC PHẬT CHIA HAI CHỖ NGỒI

Một hôm Phật muốn gặp thầy
Phật sai người tới rừng cây đón mời
Tóc râu thầy đã mọc dài
Thân trong tiều tụy, vẻ ngoài tang thương
Khi thầy tới bị kinh thường
Mấy tỳ kheo trẻ am tường gì đâu.
Hiểu tâm lý đó rất mau
Phật bèn vẫy gọi thầy vào cạnh ngay:
“Chỗ ngồi dành sẵn nửa này
Mời thầy Ca Diếp tới đây cùng ngồi!”
Nhưng tỳ kheo trẻ rưng rờ
Nghe lời Phật nói tức thời hiểu ra
Tiếng ngài trưởng lão vang xa
Họ chưa biết mặt nhưng mà nghe danh
Phật liền dạy rõ ngọn ngành
Việc thầy khổ hạnh tu hành lâu nay.
Thầy Ca Diếp tiếp lời ngay:
“Thưa rằng khổ hạnh nhưng đầy an vui
Tịnh thanh, giải thoát, thánh thời
Muốn hoằng dương Phật pháp nơi dương trần
Phải cần củng cố tăng đoàn
Sống cho nghiêm túc, vững vàng bản thân!”

9- GIỜ HOA MỈM CƯỜI

Họp trên Linh Thứu một lần
Hoa sen một đóa Phật cầm đưa lên
Khắp trong đại chúng lặng yên
Vì chưa hiểu ý nên liền im hơi
Riêng thầy Ca Diếp mỉm cười
Phật liền hoan hỉ khoan thai phán rằng:
“Chánh Pháp Nhãn Tạng’ rõ ràng
Lại thêm có cả ‘Niết Bàn Diệu Tâm’
Ta truyền Ca Diếp một lần!”
Nghe xong đại chúng vô ngần ngạc nhiên

ĐẠI CA DIẾP

Nào hay liên hệ sẵn duyên
Giữa thầy và Phật bao tiền kiếp xưa
Nay thầy được Phật truyền cho:
“Mắt nhìn chánh pháp rất rõ ràng
Thêm tâm màu nhiệm vô vàn
Hiểu sâu ý nghĩa Niết bàn tối cao!”

10- KẾ THỪA Y BÁT CỦA PHẬT

Thời gian thấm thoát qua mau
Phật nay tuổi thọ đã vào tám mươi
Ngài gần nhập Niết bàn rồi
Khá nhiều đệ tử qua đời trước đây
Khả năng thừa kế lúc này
Có thầy Ca Diếp và thầy A Nan.
Ngay khi Phật nhập Niết bàn
Thời thầy Ca Diếp không gần một bên
Được tin thầy vội ngày đêm
Từ nơi phương Bắc về liền tới nơi.
Phật nhập diệt bảy ngày rồi
Mọi người châm đuốc lửa thời cháy đầu

MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Thầy về cầm đuốc châm vào
Lúc này lửa mới bốc cao cháy liền.
Kể từ khi đó ưu tiên
Đạo vàng trách nhiệm lưu truyền về sau
Thầy Đại Ca Diếp dẫn đầu
Lo toan truyền bá đạo màu khắp nơi
Thầy cao tuổi hạ đương thời
Lại thêm đạo hạnh ít người sánh ngang
Cho nên y bát Phật mang
Trao thầy nắm giữ đảm đương lúc này.

11- KẾT TẬP THÁNH ĐIỀN

Phật nhập diệt chín mươi ngày
Thầy Đại Ca Diếp họp ngay tức thời
A La Hán năm trăm người
Tỳ kheo xuất sắc khắp nơi tụ về
Họp trong hang đá rộng kia
Nhóm thành đại hội uy nghi luận bàn
Kết tập Pháp tạng rõ ràng
Để rồi hoàn tất kho tàng quý thay

ĐẠI CA DIẾP

Ba kho tàng quý báu này
Là “Kinh”, “Luật”, “Luận” từ đây lưu hành
Thầy Đại Ca Diếp quả tinh
Khả năng, oai đức xứng danh vô vàn
Để mà lãnh đạo giáo đoàn
Kết tập thánh điển trong lần đầu tiên.

*

Hai mươi năm đã trôi thêm
Thầy Đại Ca Diếp trở nên yếu già
Sống lâu trong cõi ta bà
Thầy trên trăm tuổi thặng hoa cuộc đời
Đã hoàn thành nhiệm vụ rồi
Giúp tăng, ni ở khắp nơi tu hành,
Giúp hàng cư sĩ tiến nhanh,
Cùng bao Phật tử thị thành làng thôn

MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA ĐỨC PHẬT

Giúp cho chánh pháp trường tồn
Và cho giáo hội mãi luôn vững bền.

*

Thấy mình ngày mệt mỗi thêm
Làm chi được nữa, thầy liền nghĩ ra:
“Ta cần theo gót Phật Đà
Niết bàn là lúc để ta nhập vào!”
Rời tôn giả quyết định mau
Trao bình bát lại người sau thay mình
Thầy A Nan quả xứng danh
Kế thừa nhiệm vụ sư huynh giáo đoàn.
Thầy Đại Ca Diếp an nhàn
Rời thành Vương Xá nhẹ nhàng tiến chân
Hướng vào rừng núi ở gần
Tu hành, thiền định, bụi trần lánh xa.
Từ đây trong cõi ta bà
Bóng thầy vắng biệt, ai mà thấy đâu!
Nhục thân tôn giả nhiệm mầu
Kín trong núi thẳm rừng sâu sau này!

Tâm Minh Ngô Tằng Giao
(7-2012)

Tham khảo:

“MƯỜI VỊ ĐỆ TỬ LỚN CỦA PHẬT”
Nguyên tác Hán văn: Tinh Vân Pháp Sư
Dịch: Hạnh Cơ - Hiệu đính: Tịnh Kiên

Tranh vẽ:

“THẬP ĐẠI ĐỆ TỬ PHẬT THÍCH CA”
Lời: Thái Thuận - Tranh: Trường Quán